

**PODLASKI URZĄD WOJEWÓDZKI
w BIAŁYMSTOKU
15-213 Białystok, ul. Mickiewicza 3**

PS-VIII.431.9.2016.MO

**Pan
Wojciech Kucerow
Dyrektor
Placówki Opiekuńczo-Wychowawczej
im. dr Ireny Białówny
w Białymstoku**

Na podstawie art. 122 oraz 122a ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2016 r., poz. 575 z późn. zm.), zwanej dalej ustawą, pracownicy Wydziału Polityki Społecznej Podlaskiego Urzędu Wojewódzkiego w Białymstoku:

- 1) Katarzyna Kuprianowicz-Spirydonow – główny specjalista (leg. sł. nr 22/2015),
- 2) Małgorzata Osipowicz – główny specjalista (leg. sł. nr 21/2015)

w dniach 28 i 30 listopada oraz 1 i 2 grudnia 2016 r. przeprowadzili kontrolę Placówki Opiekuńczo-Wychowawczej im. dr Ireny Białówny w Białymstoku, ul. 11 listopada 6, 15-320 Białystok (zwanej dalej POW im. Białówny, Placówką), w zakresie oceny realizacji zaleceń wydanych po kontrolach przeprowadzonych w grudniu 2014 r. oraz we wrześniu 2015 r., w okresie od 9 lutego 2015 r., tj. od daty udzielenia przez Dyrektora Placówki Opiekuńczo-Wychowawczej im. dr Ireny Białówny w Białymstoku odpowiedzi na zalecenia pokontrolne, do dnia kontroli (upoważnienie do przeprowadzenia kontroli Nr 1/2016, znak PS-I.431.5.24.2016.MO, z dnia 25 listopada 2016 r. wydane z upoważnienia Wojewody Podlaskiego przez Dyrektora Wydziału Polityki Społecznej Podlaskiego Urzędu Wojewódzkiego w Białymstoku).

Zgodnie z § 13 ust. 1 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 21 sierpnia 2015 r. w sprawie przeprowadzania kontroli przez wojewodę oraz wzoru legitymacji uprawniającej do przeprowadzania kontroli (Dz. U. z 2015 r., poz. 1477) ustalenia dokonane w trakcie kontroli opisuje się w wystąpieniu pokontrolnym.

Wykonywanie zadań przez Placówkę Opiekuńczo-Wychowawczą im. dr Ireny Białówny w Białymstoku w kontrolowanym zakresie ocenia się pozytywnie z nieprawidłowościami.

Wyjaśnień w trakcie kontroli udzielały Grażyna Zimnoch – Z-ca Dyrektora Placówki, Katarzyna Liedke-Charkiewicz – psycholog, Teresa Panas – pedagog, Katarzyna Śleszyńska - pedagog.

Kontrolę wpisano do książki kontroli POW im. Białówny w Białymstoku pod pozycją numer 8.

Oceny skontrolowanej działalności dokonano na podstawie następujących ustaleń:

W toku postępowania kontrolnego oceniono realizację zaleceń, wydanych po przeprowadzeniu kontroli w grudniu 2014 r. i wrześniu 2015 r.

1. W grudnia 2014 r. przeprowadzono kontrolę w zakresie organizacji i funkcjonowania placówki opiekuńczo-wychowawczej, w wyniku której wystosowano zalecenia pokontrolne dotyczące:

- 1) Wyrażania opinii w sprawie przyjmowania dzieci do placówki typu socjalizacyjnego, z uwzględnieniem art. 230 i 231 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, a także liczby miejsc określonej w wydanym zezwoleniu.
- 2) Opracowania *Procedury przyjmowania dziecka w Placówce Opiekuńczo-Wychowawczej „Radość”, „Nadzieja”, im. dr I. Białówny w Białymstoku do placówki interwencyjnej i socjalizacyjnej*, zgodnie z obowiązującym od dnia 19.09.2014r. stanem prawnym.

- 3) Niezwłocznego dopełnienia przez dyrektora placówki obowiązku polegającego na poinformowaniu sądu oraz właściwych ośrodków pomocy społecznej o przyjęciu dzieci do placówki typu interwencyjnego w 2014 r.
- 4) Niezwłocznego informowania o przyjęciu dziecka do placówki typu interwencyjnego, nie później niż w ciągu 24 godzin, sądu, powiatowego centrum pomocy rodzinie oraz ośrodka pomocy społecznej, zgodnie z art. 103 ust. 8 ww. ustawy.
- 5) Umożliwienia kontaktu (urlopowanie) dzieci z rodzicami i innymi osobami bliskimi, chyba, że sąd postanowi inaczej, zgodnie z art. 93 ust. 4 pkt 3 ww. ustawy, nieurlopowanie dzieci przed uregulowaniem ich sytuacji prawnej i bez zgody sądu opiekuńczego do osób obcych.
- 6) Stosowania się do *Procedur urlopowania wychowanków umieszczonych w instytucjonalnej pieczy zastępczej*, zatwierdzonych przez Prezydenta Miasta Białegostoku, monitorowanie urlopowania każdego umieszczonego w placówce dziecka.
- 7) Podejmowania i dokumentowania działań w celu powrotu dziecka do rodziny, zgodnie z art. 93 ust. 4 pkt 4 ww. ustawy.
- 8) Odbywania posiedzeń zespołu do spraw okresowej oceny sytuacji dzieci zgodnie z art. 138 ust. 1 ww. ustawy.
- 9) Rzetelnego i spójnego prowadzenie dokumentacji.

2. We wrześniu 2015 r. przeprowadzono kontrolę w zakresie działalności placówki, w związku z pismem Biura Rzecznika Praw Dziecka z dnia 01.09.2015 r., znak ZEW.441.1203.2015.AS, w wyniku której wystosowano zalecenia pokontrolne dotyczące:

- 1) Uregulowania wykonywania świadczeń przez wolontariuszy w placówce, zgodnie z przepisami ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie.
- 2) Dostosowania *Procedury przyjmowania dziecka w Placówce Opiekuńczo-Wychowawczej „Radość”, „Nadzieja”, im. dr I. Białówny w Białymstoku do placówki interwencyjnej i socjalizacyjnej* do aktualnie obowiązującego stanu prawnego.
- 3) Wyrażania opinii w sprawie przyjmowania do placówki dzieci (w tym do placówki typu socjalizacyjnego), z uwzględnieniem art. 103 ust. 2 i 3 i art. 230 i 231 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.
- 4) Przebywania w placówce dzieci zgodnie z posiadanymi skierowaniami.
- 5) Stosowania się do *Procedur urlopowania wychowanków umieszczonych w instytucjonalnej pieczy zastępczej*, zatwierdzonych przez Prezydenta Miasta Białegostoku.
- 6) Zapewnienia dostępu przez całą dobę do podstawowych produktów żywnościowych w ilości odpowiadającej liczbie dzieci oraz ich potrzebom, zgodnie z § 18 ust. 1 pkt 9 rozporządzenia w sprawie instytucjonalnej pieczy,
- 7) Zapewnienia sprawowania opieki nad dziećmi przez osoby, o których mowa w art. 98 ust. 1 ustawy oraz zgodnie z § 10 ust. 1 ww. rozporządzenia.
- 8) Opracowania regulaminu odwiedzania dzieci z uwzględnieniem art. 93 ust. 4 pkt 3 ww. ustawy.
- 9) Rzetelnego i systematycznego prowadzenia dokumentacji dotyczącej dzieci.

Podczas kontroli dokonano oględzin placówki oraz sprawdzono dokumentację dotyczącą realizacji zaleceń pokontrolnych, w tym losowo wybrane akta dzieci.

W trakcie kontroli ustalono, że:

Ad.1. 1) i Ad.2. 3) Zalecenie częściowo zrealizowano

Stwierdzono, że w Placówce, w dniu rozpoczęcia kontroli, umieszczonych było 24 dzieci. Obecnych było 21 dzieci, nieobecnych - 3 dzieci, z czego 2 nadal przebywało w hospicjum, 1- w MOW. W dniu 01.12.2016 r. z placówki odeszło 1 dziecko, w tym też dniu Placówka przyjęła dziecko, które zgłosiło się samo.

Z przeprowadzonej analizy danych przekazywanych co miesiąc przez Dyrektora Placówki do Podlaskiego Urzędu Wojewódzkiego (dane do Rejestru wolnych miejsc w placówkach opiekuńczo-wychowawczych, regionalnych placówkach opiekuńczo-terapeutycznych i interwencyjnych ośrodkach preadopcyjnych za sierpień, wrzesień, listopad, grudzień 2015 r. i styczeń, marzec, kwiecień, maj,

październik 2016 r. oraz informacji przekazywanych do Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Białymstoku wynika, że liczba przebywających w niej dzieci, przekraczała 30 dzieci (liczba określona w zezwoleniu Wojewody Podlaskiego z dnia 03.01.2013 r., znak: PS-I.9423.24.2012.MO), wg stanu na: 31.08. 2015 r. o 1 dziecko, 30.09.2015 r. o 2 dzieci, 30.11.2015 r. o 4 dzieci, 31.12.2015 r. o 1 dziecko, 31.01.2016 r. o 1 dziecko, 31.03.2016 r. o 2 dzieci, 30.04.2016 r. o 3 dzieci, 31.05.2016 r. o 2 dzieci, 31.10.2016 r. o 2 dzieci. W okresie objętym kontrolą przekroczenie liczby miejsc wynikało z przyjmowania dzieci w trybie interwencyjnym.

W okresie objętym kontrolą, tj. od 9 lutego 2015 r., na przykładzie dwóch przeanalizowanych akt dzieci, stwierdzono wyrażanie opinii pozytywnej przez Dyrektora w sprawie przyjmowania do placówki typu interwencyjnego i socjalizacyjnego dzieci, niezgodnie z art. 103 ust. 2 i 3 i art. 232 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

akta kontroli str. 21-62

Ad.1. 2) i Ad.2. 2) Zalecenie zrealizowano

Dostosowano *Procedurę przyjmowania dziecka w Placówce Opiekuńczo-Wychowawczej „Radość”, „Nadzieja”, im. dr I. Białówny w Białymstoku do placówki interwencyjnej i socjalizacyjnej*, do zapisów ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. Procedura obowiązuje od 01.01.2016 r.

akta kontroli str. 419-424

Ad.1. 3) Zalecenie zrealizowano

Dyrektor Placówki dopełnił obowiązku poinformowania sądu oraz właściwych ośrodków pomocy społecznej o przyjęciu dzieci do placówki typu interwencyjnego w 2014 r. W dokumentacji dzieci znajdują się pisma skierowane do właściwego sądu, ośrodka pomocy społecznej i powiatowego centrum pomocy rodzinie.

akta kontroli str. 379-388

Ad.1. 4) Zalecenie zrealizowano

Podczas kontroli stwierdzono, że Placówka niezwłocznie informowała o przyjęciu dziecka do placówki typu interwencyjnego, nie później niż w ciągu 24 godzin, sąd, powiatowe centrum pomocy rodzinie oraz ośrodek pomocy społecznej, zgodnie z art. 103 ust. 8 ww. ustawy. W dokumentacji dzieci znajdują się pisma skierowane do ww. instytucji.

akta kontroli str. 282, 286, 350, 372

Ad.1. 5) Zalecenie niezrealizowano

W okresie objętym kontrolą, na podstawie analizy akt trójki dzieci, stwierdzono w dwóch przypadkach umożliwienie kontaktu (urlopowanie) dzieci z kandydatami na rodziców adopcyjnych, u których dzieci przebywały do czasu postanowienia sądu w sprawie określenia sposobu i osobistej styczności z kandydatami w miejscu ich zamieszkania. Zgodę na urlopowanie dzieci wyraził Dyrektor Placówki, na podanie kandydatów na rodziców adopcyjnych.

Urlopowanie dzieci nastąpiło niezgodnie z art. 93 ust. 4 pkt 3 ww. ustawy.

akta kontroli str. 115-146, 183-204

Ad.1. 6) Ad.2. 5) Zalecenia częściowo zrealizowano

Podczas kontroli ustalono, że w Placówka częściowo stosuje *Procedury urlopowania wychowanków umieszczonych w instytucjonalnej pieczy zastępczej*, zatwierdzone przez Prezydenta Miasta Białegostoku.

Stwierdzono, że Placówka przestrzegała postanowień ww. *Procedury* w przypadku dziecka umieszczonego w placówce typu interwencyjnego, w trybie zarządzenia tymczasowego do czasu zakończenia postępowania w sprawie uregulowania jego sytuacji prawnej i nie urlopowwała, dziecka bez zgody sądu.

Ww. *Procedura* nie była przestrzegana w przypadku dzieci, (umieszczonych w placówce typu socjalizacyjnego, urlopowanych do kandydatów do przysposobienia dziecka. Dyrektor wyrażając zgodę na urlopowanie, na wniosku kandydatów określił jedynie datę rozpoczęcia urlopowania. Na wniosku brak było informacji do kiedy ma ono trwać, co jest niezgodne z § 8. 2 ww. *Procedury*.

W jednym ze sprawdzonych przypadków znajduje się notatka służbowa, dotycząca sprawdzenia warunków w jakich będzie przebywać urlopowane dziecko, sporządzona przez pedagoga (przeddzień wyrażenia zgody przez Dyrektora Placówki). W dokumentacji dziecka znajduje się karta kontaktów, w której wychowawca odnotowuje kontakty, głównie telefoniczne, z kandydatami na rodziców adopcyjnych. Stwierdzono, że kontakty odnotowywano rzadziej niż raz w tygodniu. W aktach dziecka znajduje się informacja przekazana do sądu i MOPR w Białymstoku o urlopowaniu dziecka do ww. kandydatów.

W drugim przypadku stwierdzono, iż pedagog Placówki dokonał ustaleń dotyczących warunków w jakich będzie przebywać dziecko podczas urlopowania na podstawie rozmowy telefonicznej z pracownikami Ośrodka Adopcyjnego w Białymstoku (notatka pedagoga Placówki z dnia 09.06.2016 r.). W aktach dziecka znajduje się informacja przekazana do sądu i MOPR w Białymstoku o urlopowaniu dziecka do ww. kandydatów.

Z przedstawionego opisu prowadzenia dokumentacji wynika, że nie są przestrzegane zapisy § 7.2 ww. *Procedury*, tj. monitorowanie pobytu dziecka nie odbywa się w miejscu urlopowania i nie rzadziej niż raz w tygodniu.

akta kontroli str. 142, 150-156, 192, 201, 240-244, 378, 416-418,

Ad.1. 7) Zalecenie realizowano

Podczas kontroli stwierdzono, że Placówka podejmuje i dokumentuje działania w celu powrotu dziecka do rodziny, zgodnie z art. 93 ust. 4 pkt 4 ww. ustawy. W dokumentacji dzieci znajdują się notatki służbowe i ustalenia z rozmów przeprowadzonych z rodzicami dzieci.

akta kontroli str. 162, 248, 362

Ad.1. 8) Zalecenie realizowano

Stwierdzono, że posiedzenia zespołu do spraw okresowej oceny sytuacji dzieci odbywały się zgodnie z art. 138 ust. 1 ww. ustawy.

akta kontroli str. 389-392

Ad.1. 9) i Ad.2. 9) Zalecenia zrealizowano

W trakcie czynności kontrolnych stwierdzono, że analizowana dokumentacja dotycząca dzieci prowadzona jest w sposób rzetelny i spójny.

Ad.2. 1) Zalecenie częściowo zrealizowano

Ustalono, że POW im. I. Białówny korzysta z pomocy 12 wolontariuszy przy wypełnianiu swoich zadań. Placówka podjęła działania w celu uregulowania wykonywania świadczeń przez wolontariuszy. *Zasady dotyczące wolontariatu w POW im. dr Ireny Białówny*, zostały zaktualizowane i obowiązują od dnia 01.10.2015 r. Jednak nadal znajduje się w nich termin „okres próbny”, który nie wynika z ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz. U. z 2016 r. poz.1817).

W okresie objętym kontrolą, tj. po 7 października 2015 r., zawarto 9 porozumień o wykonywaniu świadczeń wolontarystycznych, zgodnie z ww. ustawą. W przypadku 3 wolontariuszy, z którymi zawarto porozumienia przed 7 października 2015 r. które zawierały zapisy niezgodne z ustawą o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie), sporządzono aneksy do porozumień, wprowadzające zmiany dotyczące jedynie okresu obowiązywania porozumienia. Pozostałe warunki nie zostały zmienione.

W aktach wolontariuszy znajdują się oświadczenia potwierdzające spełnianie warunków określonych w art. 98 ust. 3 pkt 1-3 ww. ustawy. W przypadku 3 wolontariuszy zaświadczenia lekarskie nie zawierały informacji o braku przeciwwskazań do wykonywania pracy wolontariusza, co jest niezgodne z art. 98 ust. 3 pkt 4 ww. ustawy.

akta kontroli str. 79-88

Ad.2. 4) Zalecenie zrealizowano

W toku kontroli ustalono, że w Placówce przebywały dzieci zgodnie z posiadanymi skierowaniami. W Placówce przebywały też dzieci, którym w związku z trybem ich umieszczenia (np. interwencja policji) nie wydano skierowań.

akta kontroli str. 376

Ad.2. 6) Zalecenie zrealizowano

Stwierdzono, że placówka zapewnienia dostęp przez całą dobę do podstawowych produktów żywnościowych w ilości odpowiadającej liczbie dzieci oraz ich potrzebom, zgodnie z § 18 ust. 1 pkt 9 rozporządzenia w sprawie instytucjonalnej pieczy. W aneksach kuchennych wystawiona była woda i kompot do picia oraz pieczywo i owoce, lodówki zaopatrzone były w podstawowe produkty żywnościowe, np. wędlina, ser, masło, serki, dżemy.

Ad.2. 7) Zalecenie zrealizowano

Podczas prowadzenia czynności kontrolnych przeanalizowano grafiki pracy osób pracujących z dziećmi, obowiązujące w listopadzie i grudniu 2016 r. Na przykładzie 30 listopada br. ustalono, że o godzinie 11.30, zgodnie z grafiką opracowaną na listopad 2016 r. z 15 dzieci pracowało: 2 wychowawców i psycholog. Zajęcia z ww. dziećmi odbywały się m.in. w sali doświadczania świata i bawialni grupy I. Pozostałe dzieci przebywały w szkołach.

Dzieciom przebywającym w Placówce zapewniono opiekę przez osoby, o których mowa w art. 98 ust. 1 ustawy oraz zgodnie z § 10 ust. 1 i 2 ww. rozporządzenia.

akta kontroli str. 63-78

Ad. 2. 8) Zalecenie zrealizowano

Placówka opracowała, z uwzględnieniem art. 93 ust. 4 pkt 3 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, *Regulamin odwiedzin wychowanków w POW im. dr I. Białówny gr. I* z dnia 01.01.2016 r. i *Regulamin odwiedzin wychowanków w POW im. dr I. Białówny gr. II* z dnia 14.10.2015 r. W dokumentacji dzieci odwiedzanych przez rodziców znajduje się *Karta odwiedzin dziecka* uzupełniana systematycznie, zawierająca informacje dotyczące przebiegu spotkania z dzieckiem oraz wszelkie spostrzeżenia, treść rozmów oraz zachowanie osób odwiedzających i reakcje dziecka. W dokumentacji dziecka znajdują się również notatki służbowe potwierdzające dokonywane ustalenia m.in. przez psychologa i pedagoga.

akta kontroli str. 425-428

Ustalono, że Prezydent Miasta Białegostoku przeprowadzał kontrole w Placówce Opiekuńczo-Wychowawczej im. dr I. Białówny w Białymstoku, m.in. w zakresie organizacji i funkcjonowania ww. Placówki oraz jakości sprawowanej opieki nad dziećmi (kontrola w dniach 09-11.12.2015 r.) oraz w zakresie działalności finansowo-gospodarczej placówki (kontrola w dniach 08.08.-30.09.2016r.).

akta kontroli str. 429-430

Podczas kontroli stwierdzono następujące nieprawidłowości:

- 1) wyrażanie przez dyrektora pozytywnej opinii w sprawie przyjmowania do placówki typu interwencyjnego i socjalizacyjnego dzieci poniżej 7 roku życia,
- 2) urlopowanie dzieci do kandydatów na rodziców adopcyjnych zanim sąd postanowił w sprawie określenia sposobu i osobistej styczności dziecka z kandydatami w miejscu ich zamieszkania,
- 3) niestosowanie się do *Procedur urlopowania wychowanków umieszczonych w instytucjonalnej pieczy zastępczej*, zatwierdzonych przez Prezydenta Miasta Białegostoku,
- 4) niedostosowanie porozumienia o wykonywaniu świadczeń wolontariatu w 3 przypadkach do zapisów ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie,
- 5) zaświadczenia lekarskie 3 wolontariuszy nie zawierały informacji, o braku przeciwwskazań do wykonywania pracy wolontariusza, co jest niezgodne z art. 98 ust. 3 pkt 1-3 ww. ustawy.

Za stwierdzone nieprawidłowości odpowiedzialny jest Dyrektor Placówki Opiekuńczo-Wychowawczej im. dr Ireny Białówny w Białymstoku i jego Zastępca. Przyczyną stwierdzonych nieprawidłowości było niewłaściwe stosowanie przepisów ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

Mając na uwadze powyższe oceny i uwagi zaleca się:

1. Wyrażanie opinii w sprawie przyjmowania do Placówki dzieci (w tym do placówki typu socjalizacyjnego i interwencyjnego), z uwzględnieniem art. 103 ust. 2 i 3 i art. 232 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.
2. Umożliwianie kontaktu (urlopowanie) dzieci z rodzicami i innymi osobami bliskimi, chyba, że sąd postanowi inaczej, zgodnie z art. 93 ust. 4 pkt 3 ww. ustawy, nieurlopowanie dzieci przed uregulowaniem ich sytuacji prawnej i bez zgody sądu opiekuńczego do osób obcych.
3. Stosowanie się do *Procedur urlopowania wychowanków umieszczonych w instytucjonalnej pieczy zastępczej*, zatwierdzonych przez Prezydenta Miasta Białegostoku.
4. Uregulowanie wykonywania świadczeń przez wolontariuszy w Placówce, zgodnie z przepisami ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz. U. z 2016 r. poz.1817) oraz ustawą o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (art. 98 ust. 3 pkt 1-3).

Na podstawie § 14 ust. 1 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 21 sierpnia 2015 r. w sprawie przeprowadzania kontroli przez wojewodę oraz wzoru legitymacji uprawniającej do przeprowadzania kontroli informuję, że może Pan złożyć zastrzeżenia do wystąpienia pokontrolnego na zasadach określonych w art. 197d ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

W przypadku nieskorzystania z powyższego prawa, należy w terminie 30 dni powiadomić Wojewodę Podlaskiego o sposobie i terminie realizacji zaleceń pokontrolnych.

Dyrektor Wydziału
Polityki Społecznej
/-/

Andrzej Kozłowski

Kontrolerzy:

1. Katarzyna Kuprianowicz-Spirydonow – główny specjalista – /-/
2. Małgorzata Osipowicz – główny specjalista – /-/